

Міністерство освіти і науки України

Університет Короля Данила

БІБЛІОТЕКА

Серце нації б'ється у МОВІ

***Віртуальна книжкова виставка,
присвячена Міжнародному Дню рідної
мови***

Івано-Франківськ

2021 рік

21 лютого представники всіх націй і народностей світу відзначають Міжнародний день рідної мови. Свято було започатковано у листопаді 1999 року на тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО у Парижі. Про «підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності» - звучало у заголовку документа. Міжнародне свято рідної мови мало послугувати захисту мови як культурної спадщини кожної окремої національності, кожної народності.

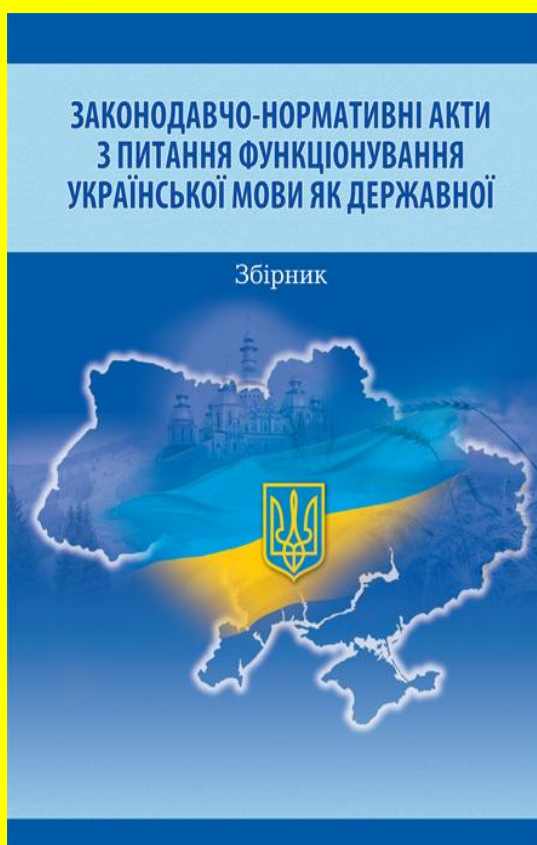
Історія свята, на жаль, має трагічний початок. 21 лютого 1952 року у Бангладеш пакистанська влада жорстоко придушила демонстрацію людей, які виражали свій протест проти урядової заборони на використання в країні своєї рідної — бенгальської мови. Відтоді кожного року Бангладеш відзначає день полеглих за рідну мову. Саме за пропозицією цієї країни ЮНЕСКО проголосило 21 лютого Міжнародним днем рідної мови. Рідна мова для кожної людини є важливим елементом культурної свідомості. Вона накопичує традиції й досвід попередніх поколінь і дозволяє передати їх нащадкам. Мова — це історія народу, його світогляд, інтелектуальний та духовний результат еволюції кожного етносу. Без своєї мови, своєї самобутньої культури немає народу. За оцінкою фахівців, із 6000 мов, які нині існують, половина з них знаходиться під загрозою зникнення у найближче десятиріччя. Тому ЮНЕСКО своїм Рішенням прагне підтримувати мову як ознаку культурної приналежності особи. Привернення уваги міжнародної спільноти до цієї теми — важливий крок до визнання необхідності захистити різноманіття мов.

Вивчення іноземних мов та багатомовність є ключами до взаєморозуміння та взаємоповаги. В Україні це свято відзначають з 2002 року.

Пропонуємо Вашій увазі виставку літератури фонду бібліотеки Університету Короля Данила з нагоди *Міжнародного Дня рідної мови*.

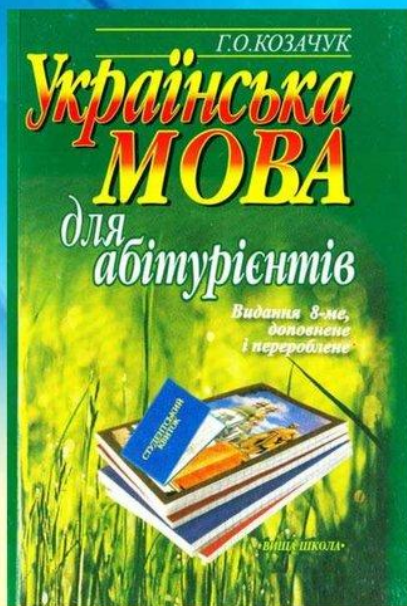
Наша ціль – щоб калинове і джерельне рідне слово, яке передавалося від батьків до дітей, як вічний оберіг національної культури, історії та духовності, звучало потужно, повносило, показуючи свою самодостатність, красу і велич, аби пригадати і прославити імена тих, хто у важкі часи піднімав свій голос на її захист.

До уваги користувачів пропонується література, що висвітлює законодавчі документи та матеріали, монографії, довідкові видання та інша література фонду бібліотеки. Більшість описів видань мають активне посилання до повнотекстових версій, представлених на сайтах правовласників в мережі Інтернет.

Законодавчо-нормативні акти з питань функціонування української мови як державної: збірник / Юридичний відділ Львівської обласної державної адміністрації. – Львів: Астролябія, 2009. – 200 с.

Збірник містить текст окремих положень Конституції і Законів України, відповідні рішення Конституційного Суду, тексти указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, а також рішення, ухвали та розпорядження місцевих органів влади, які розкривають законодавчо-нормативну базу функціонування української мови в Україні.

Козачук Г. О. Українська мова для абітурієнтів : навчальний посібник / Г. О. Козачук. – К. : Вища шк., 2009. –303 с.

Якщо ви маєте скласти вступний іспит з української мови – ця книжка для вас. У ній в доступній і зручній формі викладено теоретичні відомості, подано серії вправ і творчі завдання з усіх розділів шкільного курсу української мови. Наведено різноманітні схеми й зразки розбору слів і речень, таблиці, графіки морфемного і словотвірного аналізу. Вміщено тексти диктантів, матеріали для самоконтролю.

Сучасна українська мова: підручник / за ред. О. Д. Пономарева. – К.: Либідь, 1997. – 400 с. – *Режим доступу:* <http://194.44.152.155/elib/local/sk605277.pdf>

Розглядаються питання фонетики, вимови, графіки, лексикології, фразеології, лексикографії, словотвору та морфології сучасної української літературної мови. Подаються відомості з діалектології та загального мовознавства

Рудницький Л. Світовий код українського письменства: вибр. літературознавчі ст. й дослідж. / Леонід Рудницький . – Івано-Франківськ.: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2010. – 334 с.

До книги українського літературознавця із США, академіка НАН України, почесного доктора Прикарпатського нац. університету ім. В. Стефаника, проф. Л. Рудницького увійшли вибрані статті й дослідження з компаративістики, написані ним у різні роки в діаспорі і в Україні. Укладені у відповідні розділи, вони сприймаються як завершена монографічна цілість про українське письменство у європейському та світових вимірах.

Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і кожного. – К.: Либідь, 2013 . – 360 с.

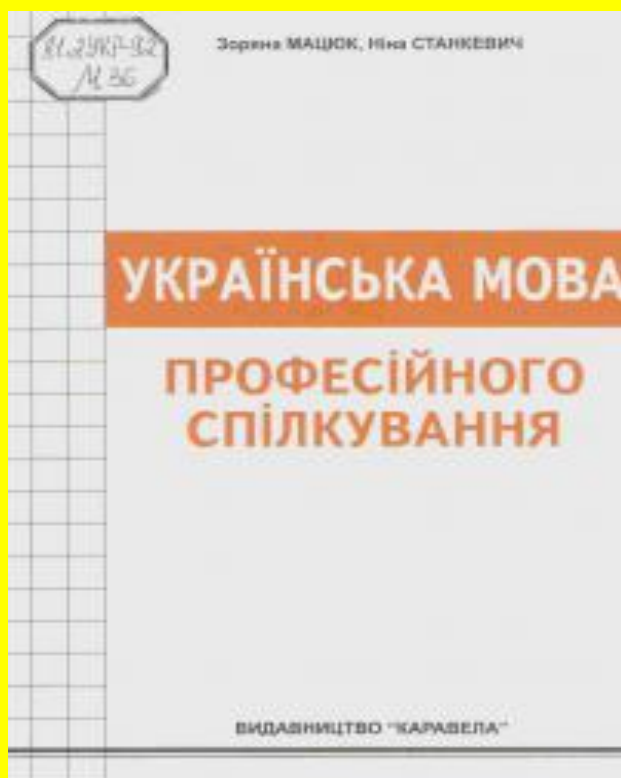
У виданні містяться спостереження над традиційними й новими явищами в українській літературній мові, даються поради щодо вибору найкращих варіантів висловлення думки в галузі лексики, вимови, наголосу, морфології, синтаксису, стилістики, фразеології. Наводяться способи відтворення українських та іншомовних топонімів, антропонімів, етронімів як окремих лексичних одиниць та як складників фразеологізмів. «Роздуми й коментарі» відбиває різні етапи становлення української мови як державної та функціонування її в незалежній Україні.

Для науковців, редакторів, лекторів, журналістів, викладачів, студентів, широкого загалу читачів

Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К.: Вид. центр «Академія», 2001. – 368 с. – *Режим доступу:* https://fareast.knlu.edu.ua/wpcontent/uploads/2015/10/Kochergan_M_P_-_Vstup_do_movoznavstva.pdf

У підручнику розглянуто основні питання курсу з урахуванням сучасного стану мовознавчої науки: загальні відомості про мову та мовознавство як науку, природу і сутність мови, її походження, закономірності розвитку й функціонування на різних історичних етапах.

Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К.: Каравела, 2005. – 352 с. – *Режим доступу:* <http://padabum.com/d.php?id=85533>

Містить загальнотеоретичні відомості про мову і мовлення, основні функції мови, конкретизує зміст понять українська національна і літературна мова, мова професійного спілкування з позиції теорії стилів та культури мовлення. Докладно описано особливості усного та писемного ділового мовлення, види та форми їх реалізації, а також орфоепічні, лексичні, морфологічні, синтаксичні норми мови

професійного спілкування

Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. – К.: Центр. навч. літ., 2006. – 312 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/674523/>

В основу навчального посібника покладено науково обгрунтовану та методично апробовану ідею навчання української наукової мови в контексті прогресивної концепції підходу та в умовах Болонського процесу.

Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 2-ге вид., випр. і доповн. – К. : Алерта, 2011. – 696 с.

Розбудова незалежної Української держави спонукає до переосмислення фундаментальних складових національної системи освіти. Виникає об'єктивна потреба створення і впровадження в систему професійної освіти нової фахової ділової комунікації, тобто мовної освіти. Вона має забезпечити формування та розвиток комунікативної професійно орієнтованої компетенції особистості, яка здатна зреалізувати свій творчий потенціал на потреби держави. Пропонований підручник теоретико-практичний, побудований за кредитно-модульною системою, запровадження якої сприяє інтенсифікації навчального процесу, стимулює систематичну й самостійну роботу студентів, підвищує

об'єктивність оцінювання знань. Практична частина підручника спрямована на те, щоби студенти набули навичок практичного послуговування мовними засобами вираження думки залежно від мети і змісту висловлювання: семантично і стилістично доречно вибрали слово, написали чи висловили його відповідно до літературних норм. У практичних завданнях передбачена ще одна шляхетна мета – привернути увагу студентів до способів удосконалення професійної мовної компетенції, вільного усного та писемного спілкування. Набути умінь і навичок професійного спілкування допоможуть вміщені наприкінці підручника «Короткий лексикон синонімів української мови», словник-мінімум «Складні випадки наголошення». Підручник може бути корисним для всіх, хто дбає про свій престиж, прагне підвищити рівень фахового мовлення, удосконалити та збагатити індивідуальний словник.

Лісовий М. І. Культура професійного мовлення : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 176 с. – Режим доступу: <https://zavantag.com/docs/1260/index-65291.html>

Навчальний посібник складений відповідно до Програми з курсу Українська мова (за професійним спрямуванням) для студентів вищих медичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації, містить теоретичний матеріал про українську мову як державну мову України й систему різних мовних елементів, про норми сучасної української літературної мови, її лексичний склад, стилі, структуру професійного

мовлення медичних працівників, фахову медичну термінологію. Суто практична частина посібника, яка вміщує вправи та завдання, допоможе самостійно повторити й закріпити засвоєний матеріал, оволодіти мовними нормами, передусім в актуальному аспекті професійного мовлення. Для студентів вищих медичних навчальних закладів, викладачів, а також для всіх, хто прагне розширити мовні знання й удосконалити культуру професійного мовлення.

Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики : 253 000 слів / уклад. В. Т. Бусел [та ін.]. – К. : Перун, 2004. – 896 с.

Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики, укладений на основі «Українського правопису», враховує лексичний матеріал, представлений у майже всіх орфографічних, тлумачних, енциклопедичних, термінологічних, фахових, галузевих словниках та енциклопедіях, виданих в Україні в другій половині ХХ — у перші роки ХХІ століть. Зведений словник певною мірою розв'язує питання повнішого відображення лексики сучасної української

літературної мови. Крім загальнонавчальної лексики, наводиться основна термінологія

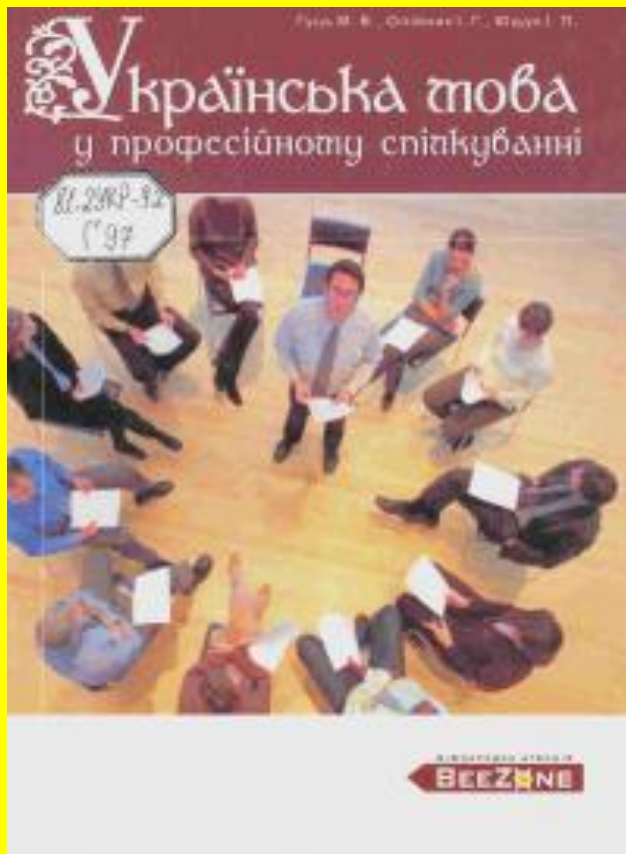
новітньої науки й техніки, надбань людської культури, а також поняття, що визначають явища та реалії виробничого, побутового й духовного життя українського народу.

Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень / уклад: М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна, І. М. Корніловська ; за ред. М. Д. Гінзбурга. – К. : Фірма "ІНКОС", Центр навч. літ., 2007. – 672 с.

Мета посібника — допомогти читачеві підготувати текст лекції, доповіді або виступу, написати статтю чи монографію, скласти наказ, службовий лист або інший управлінський документ, звіт про науково-дослідну роботу або реферат, оформити дисертацію, дипломну чи курсову роботу українською мовою. У посібнику зібрано складні випадки слововживання, що спричиняють найхарактерніші помилки, а саме: звертання; применникові конструкції; слова і словосполуки, що описують процеси; українські відповідники російських термінів, що містять слово *управление*; деякі науково-технічні та управлінські терміни;

словосполуки із числівниками; усталені вислови ділової мови. З метою забезпечити швидке одержання довідки щодо вживання перелічених конструкцій основний матеріал посібника згруповано в таблиці. Призначено для викладачів та студентів, науковців, інженерно-технічних працівників, керівників різних рівнів.

Гуць В. М., Олійник І. Г., Юшук І. П. Українська мова в професійному спілкуванні: навч. посіб. – К.: Міжнар. агенція "BeeZone", 2004. – 336 с. – *Режим доступу:* <https://shag.com.ua/m-v-olijnikigyushuk-i-p-ukrayinseka-mova-u-profesijnomu-spi.html>

Посібник містить теоретичний і практичний матеріал, що стосується різних аспектів ділового спілкування, мовного й ділового етикету, етикету різних країн, розглядаються моделі поведінки й аспекти створення образу ділової людини. Вправи для роботи над мовою мають на меті вдосконалення правописних навичок. Ґрунтовно викладено правила складання й оформлення найуживаніших ділових паперів.

Розрахований на студентів вищих навчальних закладів, викладачів, державних службовців, а також стане в пригоді тим, хто прагне вдосконалитись у мовній майстерності в аспекті професійного

спілкування.

Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс: навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2008. – 592 с. *Режим доступу:* <https://www.twirpx.com/file/674526/>

Навчальний посібник складається з двох частин: перша частина (лекційний курс) передбачає теоретичне викладення матеріалу за модульним принципом, друга (практичний курс) містить коротке викладення курсу в таблицях, вправи і завдання, методичні поради щодо перекладу професійних текстів, а також контрольні тести для кожного модуля. У додатках надані зразки оформлення документів, граматичні форми словозміни і короткий словник труднощів перекладу слів і словосполучень. Видання розраховане передусім на студентів вищих навчальних закладів економічних і управлінських спеціальностей. Проте воно буде корисним також для службовців, керівників і

менеджерів виробництв і організацій, що спілкуються українською і російською мовами одночасно. Курс розроблений з урахуванням новітніх тенденцій Болонського процесу.

Максименко В. Ф. Сучасна ділова українська мова. : підручник. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 448 с.

Сучасна людина так чи інакше долучена до наукової чи виробничої сфери, тому все актуальнішим стає вивчення основ ділового мовлення. Новий підхід до мовної підготовки у вузі, без сумніву, забезпечить і посилення зацікавленості майбутніх фахівців в опануванні курсу "Ділової української мови". Пропонований посібник містить загальні мовні норми та характеристику функціональних стилів сучасної української літературної мови. Наведено типові зразки документів, їх класифікацію, складники й вимоги до укладання й оформлення.

Для викладачів середньої та вищої школи, учнів, студентів, а також для всіх, хто прагне грамотно і правильно укладати сучасні ділові папери.

Єгорова Т. Д. Практичний курс української мови: навч. посіб. – К.: НАДУ при Президентові України, 2014. – 124 с. – Режим доступу: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybnyky/df467950-965d-4bf2-95c9-4f660e621b3e.pdf

У навчальному посібнику у зручній і доступній формі розглядаються питання основних розділів української мови – лексикології, фразеології, орфоєпії, орфографії і пунктуації. Наведено різноманітні схеми, таблиці, приклади перекладу з російської мови на українську найуживаніших слів і словосполучень. Для глибокого засвоєння теоретичного матеріалу подано тексти диктантів і варіанти тестів для самоконтролю. Міститься опис синтаксичних особливостей побудови словосполучень і речень. Окремі розділи присвячені проблемам формування одиниць зв'язного мовлення та основам пунктуації. Посібник розрахований на слухачів, студентів, державних службовців, ділових осіб, усіх, хто

цікавиться проблемами української мови та бажає підвищити рівень мовної культури.